Ліризм і гумор у творчості О. Вишні

В історії української літератури є багато цікавих постатей. Особливе місце серед них посідає Остап Вишня. Його творчість відзначається глибокою самобутністю, гармонійним поєднанням ліризму і м"якого гумору. Остапові Вишні належить пріоритет у жанрі гумору. У його усмішках поєднуються розповідь про події та авторські відступи, у чому полягає особливість стилю письменника.

Ліризм гуморесок Остапа Вишні йде від захоплення рідною природою, від любові до народної пісні. Задушевність, глибока емоційність, вибух безпосередніх вражень характерні для творів українського гумориста. Не випадково описи природи, як правило, завершуються пісенними рядками, що посилює емоційне сприйняття:

Ой зійди, зійди, ясен місяцю,

Як млиновеє коло...

У гумореснах-жартах засуджується самовпевненість людей, невігластво. «Усмішки» Остапа Вишні показують широку картину життя в Україні. Автор зображує цілу галерею образів добродушних, довірливих, щирих селян, розкриває ряд болючих проблем колективізації, індустріалізації, українізації, патріотичного обов’язку. Усі ці важливі питання О. Вишня майстерно висвітлює, використовуючи засоби гумору й сатири, що йдуть від самого життя, бо характерові українця властиве тонке відчуття навколишнього світу, де поєднується серйозне й смішне. А сміх народний — доброзичливий, жартівливий, м’який, бо йде від чистого серця.

Остап Вишня — новатор у жанрі гумору. Письменник завжди був оптимістом і у своєму «щоденнику» дотепно пояснює назву своїх творів: «Мені нове життя усміхається! І я йому усміхаюсь! Через те й усмішки».

Органічне поєднання м’якого ліризму з дотепним гумором характерне для «Мисливських усмішок». У них підкреслюється чарівність природи, кращі якості людей, що розкриваються серед зелених лісів. Усі ці «усмішки» можуть збагатити людину розумінням, що в кожному маленькому кленовому листку можна відкрити цілий світ з його радощами й трагізмом, вихо-вати повагу до всього живого на землі, навчити щиро й незрадливо любити свій рідний край з його людьми, добрими душею і чистими помислами. Саме у творах цього циклу найповніше виявилася чиста, щедра й весела душа великого гумориста. Це мисливець тієї рідкісної вдачі, який виходить на полювання не з наміром убити, а з метою якомога надійніше уникнути знищення природи.

Герої оповідок — мисливці-невдахи і мисливці- фантазери. Майстерно застосовані в «усмішках» іронічні розповіді та описи: «Завжди додержуйтеся стародавньої охотницької традиції: говори завжди правду, і тільки правду!»

«Мисливські усмішки» — це своєрідне поєднання народного анекдоту й пейзажної лірики в прозі. Звідси і їхня надзвичайна привабливість, яка забезпечила стійкий інтерес читача.

У «Мисливських усмішках» автор використовує безліч художніх засобів із метою створення гумористичних ситуацій. До них належать і синоніми, і багатозначні слова, і евфемізми, і авторські неологізми, розмовні та просторічні слова. Так, замість «очі» вжито

простонародне «баньки», до слова «рушниця» дібрані емоційні синоніми: «ружжо», «шонполка», «лушня». Багатозначність використовується для створення каламбурів. Обігруються О. Вишнею прізвища людей, клички тварин: Максим Тудистрибни, Триндиплешка, лорд Сесіль-Кисіль; Допугай, Бандит, Джек, Флейта. Клички тварин мають тут іронічний підтекст, автор висміює людей, які схиляються перед усім іноземним.

Остап Вишня — видатний український гуморист, творам його властиве глибоке проникнення в духовний світ людини, що розуміє красу, сприймає її і сама стає творцем. А гумор тільки підкреслює оптимістичний настрій, допомагає сприймати серйозне в житті з доброзичливою усмішкою. «А ми, — казав Остап Вишня, — сміємося і будемо сміятися разом із своїм дотепним, талановитим народом».